

Meden kirkeruin ved Norsminde

Meden eller Kysing Kirke v. Norsminde blev grundlagt i 1200-tallet.

På bakketoppen (Se illustration 1) ud til den lille asfaltvej lige syd for Norsminde Kro ligger nogle få ruiner fra den gamle Meden Kirke. Kirken formodes anlagt i slutningen af 1200-tallet, og omtales i de skriftlige kilder også som Kysing Kirke. Den første gang kirken omtales er i 1315. Her fortælles det, at et kors hvert år på Skt. Johannes Døberens dag (nutidens Skt. Hans-dag) blev bragt til Århus, hvor folk ofrede til det. Området ved udmundingen af Norsminde Fjord (Se illustration 2) var dengang en øde kystegn i stærk kontrast til den massive sommerhusbebyggelse som nu - særligt syd for Norsminde - præger området. Norsminde er en yderst velbeliggende naturhavn, og derfor opstod der gennem tiden stor handelsaktivitet på stedet. Netop derfor var det også et velvalgt sted at anlægge en kirke.

Det vides ikke eksakt, hvornår kirken (Se illustration 3) blev nedlagt, men der var tilknyttet præst til kirken frem til 1790. Det påstås, at kirken blev sønderskudt un-

der Svenskekrigen 1657-59. En anden mulighed er at kirken - som mange andre i f.eks. Dyngby, Tvenstrup og Ulv - blot forfaldt gradvist i løbet af 1700-tallet. Kysing by nedbrændte i 1793, og denne hændelse har nok heller ikke virket befordrende på den måske allerede forfaldne kirke.

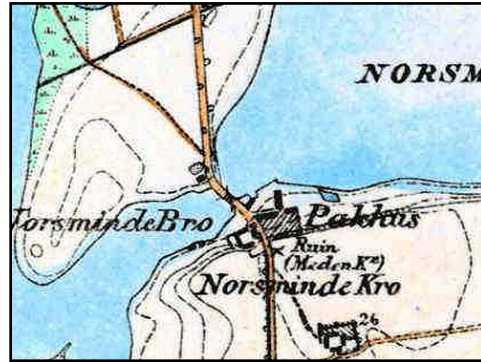
Der hørte naturligvis en kirkegård med til kirken. Den var bevaret helt frem til 1850-erne, hvorefter den blev opløjet af ejeren, men området skjuler stadig mange grave.

Efter kirkens nedlæggelse blev menigheden henvist til Saksild Kirke. Kirkeruinen ved Norsminde forfaldt og har leveret utallige sten til lokalt byggeri. I 1875 var kun de få ruinrester (Se illustration 4) som stadig ses tilbage. Kirkens døbefont var bl.a. forsvundet til en have i Saksild, men endnu findes kirkens oblatæske bevaret på Odder Museum. Murresterne består hovedsageligt af natursten opmuret i kalkmørtel, men enkelte steder ses middelalderlige mursten - de store såkaldte "munkesten".

Før 1937 var der ingen lov som beskyttede fortidsminderne i Danmark, og alle fredninger før 1937 blev derfor indgået på frivillig basis. Der blev ikke indgået en sådan fredning af Meden Kirke, og i 1875 var forfaldet så udbredt, at kun en hurtig og snedig indsats fra daværende kroejner Hans Sørensen Alrø reddede de sidste rester af kirken. H. S. Sørensen fik sammen med to andre krigsveteraner fra 1864-krigen fremstillet og opsat en kongebuste (Se illustration 5) af Frederik d. VII. (1848-63) på toppen af murværket i stil med de mange tilsvarende kongemonumenter fra samme tid. Da sluttede stenhugsten, og frem til omkring år 1900 blev stedet benyttet som lokalt mødested og til folkemøder. I 1927 blev ejendommen med kirketomten udstykket og via den lokale landinspektør Eriksen erhvervede Nationalmuseet selve kirketomten, og samme år restaurerede en lokal murer de tilbageværende murrester. Hvert år d. 6 juni markeres "redningsaktionen" stadig med flagning på kirketomtens flagstang, og siden 1981 har stedet været fredet i samme omfang som de øvrige næsten 30.000 fredede fortidsminder som findes i Danmark.

Illustr.1 I dag er kirkeruinen omgivet af bebyggelse, og kun en meget lille del af ruinen er tilbage.

Illustr.2 Generalstabskortet fra 1800-tallet angav stadig kirkestedet.

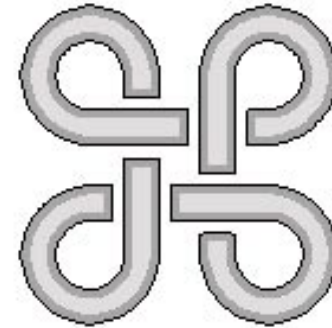
Illustr.3 Ruinresterne set fra sydvest.

Illustr.4 Kirken blev nedbrudt og helt frem til 1875 leverede den sten til lokalt byggeri.

Illustr.5 Kongebusten af kong Fredrik d. VII som reddede ruinen fra total udsejelse.

**Se mange flere
fortidsminder på**

www.fortidsmindeguide.dk

**- og send os gerne dine egne fotos
og kommentarer fra et besøg**

Adgang:

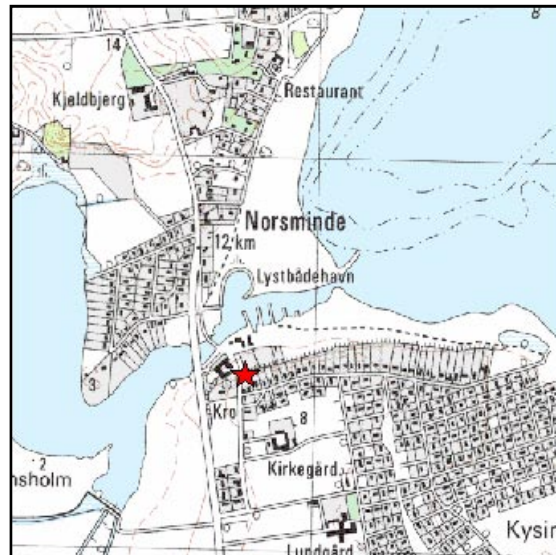

GPS-koordinater (UTM):
E 578729 N 6209235

Luffoto © COWI

Kort © KMS

På havnen i Norsminde parkeres ved Norsminde Kro
Følg vejen mod syd til trappen op til kirketomten som let genkendes på den opsatte portrætbuste af Frederik d. VII.

Faciliteter: Ingen

Afstand til fortidsminde: ca. 50 m.

Særlige forhold: Ingen

Litteratur:

Historisk database over Østjylland
<http://www.strejf.dk>

Carsten Henrik Bang:

Guide til Danske fortidsminder

Rigt illustreret guide til ca. 500 offentligt tilgængelige fortidsminder i Danmark
Gyldendal og Skov-og Naturstyrelsen

Til notater: